

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK.

Egy évre . . . 10 K. — f.
 Hat óra . . . 5 K. — f.
 Három óra . . . 2 K. 50 f.
 Egyes számok ára 20 fillér

BARS

HIRDETÉSEK

□ centiméterenként - 4 fillér
 Nyilttéri közlemények garmond
 soronként 30 fillér.

Gyakori hirdető és a velünk
 összekötöttesben levő hird. irodák
 arangeményben részesülnek.

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

A kéziratok a szerkesztőséghez küldendők.
 Kéziratok vissza nem adtnak.

FŐSZERKESZTŐ: Dr. KERSEK JÁNOS.

Megjelen vasárnap reggel.
 FELELŐS SZERKESZTŐ: Dr. NOVOTNY ERNŐ.
 FŐMUNKATÁRS: JAROSS FERENC.

A hirdetőket, előfizetéseket s a reklamációkat a
 kiadóhivatalba kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI és TÁRSA r. t.

Előfizetési felhívás

A

„BARS”

XXXIII. évi I. évnegyedére.

Lapunk mult számával kezdtük meg pályafutásunk harmincharmadik évét. Egy nagy és eseményekben gazdag emberöltő van hátunk megett, amelyre minden elfogultság nélkül büszkén hivatkozva bizalommal és lelkesedéssel lépjük át az ujesztendő küszöbét. Szerkesztőségünk a régi, kipróbált örökön kívül új, fiatal erővel gyarapodva a régi lelkesedéssel, hazánk, vármegyénk és városunk iránt érzett meleg szeretettel áll a toll harcosságainak küzdő táborába, hogy a lapunkban, a vármegye legrégebbi lapjában hangoztatott nemes eszméket diadalra segítse.

A toll erős fegyverével, az igazság páncéljával vértelve küzdöttünk a közjó, de különösen vármegyénk és városunk felvirágzása érdekében; jeles munkatársaink s a nagyközönség szíves támogatása lehetővé tették, hogy szavunkat a legtöbb esetben sikerrel emeltük fel s amidőn sok szép álmunk és tervünk teljesedését az ő javukra könnyeljük el, tesszük ezt azon kijelentéssel, hogy ezután is a régi jelszóval indulunk minden újabb csatára s lapunk sem pártok, sem egyének szolgáljává nem fog fajulni, hogy mindig, minden irányban megőrizhesse függetlenségét. Abban az erős elhatározásban, hogy kezét fogva, összetartva lapunk ezután is minden szép és nemes törekvés szószólója és védelmezője lesz, ajánljuk lapunkat a nagyjérdemű közönség szíves jóindulatába.

Előfizetési ár:

Egész évre 10 K. — f.

Fél évre 5 K. — f.

Negyed évre 2 K. 50 f.

A népszámlálás tanulságai.

Mult számunkban jeleztük röviden, hogy most készült el a statisztikai hivatal a népszámlálás adatainak feldolgozásával, mely egynagy és fájdalmas tanulsággal szolgál s ez az, hogy a magyar birodalom népességének természetes szaporodásával nem áll arányban a népesség konstatált növekedése. Ugyanis a magyar birodalomban a huszadik század első évtizedében a természetes szaporodása, vagyis a születéseknek a halálozások fölötti többlete 2,268.712-re rugott, vagyis ennyivel kellett volna Magyarország népességének a lefolyt

tíz év alatt szaporodnia, ha az ország gazdasági rendje módot nyujtana arra, hogy minden kezét, amelyet a nép propagatív ereje nyujt, foglalkoztatni lehessen. Ebben az esetben a magyar-birodalom népessége ma meghaladná a huszonegy és félmilliót. A tényleges eredmény azonban messze mögötte marad ennek a számnak; a most közzétett előzetes eredmények szerint, amelyek a végleges eredmény már csak keveset fog változtatni, a magyar birodalom népessége 20,350,678-ra rug. A hiány, mely Magyarország természetes és tényleges szaporodása között mutatkozik, 672,593 ra, tehát közel hétszáz ezer emberre rug.

Nincs az az irtó háború, és nincs az a ragadós nyavalya, mely ekkora pusztítást volna képes végbeinni valamely nemzet legbecesebb és legrealisabb értékeiben, az emberben. Csak most ennek a roppant számnak a világitásánál tűnik ki igaz nagyságában az a borzasztó vérvesztés, amelyet nemzetünk a kivándorlás révén szenved. Fokozza a vesztés így is megdöbentő nagyságát az, hogy ez a vesztés tulnyomó nagy részben a nemzet legjobb munkaezejéből kerül ki. Ha majd a népszámlálás eredményeinek részletes és tudományos feldolgozása készen lesz, akkor majd kitűnik, hogy mennyit szenvedett a kivándorlás folytán a nemzet gazdasági életének legfőbb alapja: a nemzeti munkaerő. Mert az bizonyosra vehető, hogy ez a súlyos deficit éppen a munkaképes korban lévő osztályoknál fog a legsúlyosabban mutatkozni.

A statisztikai hivatal kimutatja a népszaporodásnak alakulatait törvényhatóságok és országrészek szerint is, és ezekből az adatokból világosan kitűnik, hogy a kivándorlás milyen szoros összefüggésben van a gazdasági egyoldalúsággal és elmaradottsággal. Ahol bizonyos ipari fejlődés mutatkozik, ott a kivándorlás nem okoz pusztításokat, sőt némely helyen a természetes szaporodást föltululó népgyarapodás is mutatkozik. Ezt látjuk például a főváros környékén vagy Hunyad vármegyében, az ottani bányászat föllendülése folytán. Általában az ország cenztrális részei kevesebbet szenvedtek a kivándorlástól, mint a kulturában elmaradt periferiák. Legnagyobb a vérvesztés ott, ahol legnagyobb a gazdasági elmaradottság: az ország déli részein, a Maros-Tisza szögén, a Bácskában, Horvátországban és az északnyugati szöglet tót vármegyében. Sajnos, a kivándorlás már nálunk Barsvármegyében is szedi az emberanyagot.

Pedig ha meggondoljuk, hogy népünk propagatív ereje akkora, hogy természetes népszaporodásunk alig marad el a nyolcz millióval több lakossal bíró Ausztriától; ha meggondoljuk, hogy ez a propagatív erő a lefolyt évtizedekben az előttihez képest éppen nem esőkkent. sőt gyarapodott, míg Ausztriáé, bár lassu, de folytonos csökkenést szenved: lehetetlen arra a konkluzióra nem jutnunk, hogy az a vérvesztés, amelyet a kivándorlás révén emberanyagban szenvedünk, semmi más, mint kifejezője annak az anyagi vesztésnek, amelyet a rossz gazdasági rendszer folytán kénytelenek vagyunk elszenvedni.

Annál fajobb ez a vesztés, mert egyébként az a folyamat, amely a nemzet különböző elemeit egy egységes nemzeti testbe van hivatva összeolvasztani, igen szépen halad előre. A mostani adatok már azt is feltűntetik, hogy a magyarságba való beolvadás nagyban emelte a magyarság számarányát az összes népességben, mert 1900 óta a magyarság számaránya az anyaországban 51'4 százalék-ról 54'5 százalékra, az egész magyar birodalomban pedig 45'4 százalékra emelkedett föl. Városaink gyors megmagyarosodása bizonyítja, hogy a magyarosodás folyamata is a kulturális, gazdasági, ipari haladással van szoros összefüggésben, és aki ennek a haladásnak a folyamatát késlelteti és az országot minél tovább az osztrák gazdasági függés és elnyomottság állapotában akarja tartani: az föltartóztatni segíti a magyarosodást, az egységes nemzeté való alakulás folyamatát is.

Az a hétszáz ezernyi embervesztés, amelyet a mult évtizedben szenvedtünk, szolgáljon üdvös tanulsággal a nemzetnek arra, hogy ez a vesztés kell, hogy gondolkodóba ejtse mindazokat, akiknek a magyar nemzet sorsának elintézésében része van. Egy egész nagy hadsereg van odakünn, amelynek produktív munkaeje békében megbecsülhetetlen anyagi haszonnal járna, háboruban pedig az ország legjobb támasza lehetne. Most már le kell vonni haladéktalanul a következtetést ebből a szomorú statisztikából s ez nem lehet más, mint elhárítani minden akadályt a nemzet gazdasági kifejlődése elől, teret nyitni a munkára a munkaerőnek s azt önállóvá téve, emancipálni az idegen tőke és befolyás kizsákmányoló uralma alól.

Ebben a célban össze kell fogni minden magyar embernek, ki szereti

hazáját s végleg gátat kell vetni annak a fokozatosan növekvő ember-veszteségnek, mely utóvégre is az ország életerejének teljes lecsorgásával és elvérzésével jár.

Gazdasági életünk bajai.

Folytatás.

Amde mindezekhez mező és kert kell. Az első ugyan megtalálható mindjárt a falu végén, de a kert zárt terület lévén, nem áll tanítás céljára rendelkezésre s így a községeknek a saját jól felfogott érdekében fekszik, hogy iskolakeretet létesítsenek. Ennek mindenesetre meg kellene lennie, akár hogyan tázik is tőle sok börtört s a világtól elmaradott közigazgatási felfogás. Mert a konyhakertészetet, a méhészetet, a gyümölcsfaültetést s ápolást csak közvetlenül tapasztalatok alapján lehet sikerrel tanítani. A kisbirtok a nagybirtokkal esakis a kertgazdaság terén veheti föl a versenyt. Az iskolakeret a községben az a mintapéld, ahonnan a példa hódító útra léphet. A végső cél természetesen a jövődelmesőség, a becsület keresetesez való juttatás, mi csak úgy lehetséges, ha a termeléssel egyidejűleg fejlődik ki az értékesítés is; tehát a tanítónak a termeléssel járó felelősi érdekeket is meg kell ismertetnie, valamint a kapcsolatot a piac ismeretével, a szállítás módzataival, idejével s az annak a meghatározásával. Mindezek a feladatok a számtan s a természetrajz tanítása körében megismerhetők. A népiskolában tehát ezek azok a nemzetgazdasági ismeretek, amelyekhez sorakozhatnak még a termények elterítési módzatai, a gyümölcs konzerválhatása, lévén a mi földünkön igen isletes gyümölcs-termés. Szóval, haladni kell a korral. Az előadottakból látható, hogy mi egy tanító az elemi iskolában. Hogy ennek így is kell lennie s hogy úgy is van, arról tanuskodik már az 1843. évi törvénytervezet is, mely szerint „minden rendes iskolatanító

as álladalomnak a köztisztje s minden hivataloskodó vagy nyugalmazott rendes köziskolatanítót a maga személyére nézve, mindazon személy s vagyombeli biztosítékok illetik meg, amelyekkel az ország nemesei birnak“! Ilyen elvekkel azután lehet az iskola is demokratikus tényező, amint azt Dr. Wiasics Gyula is óhajtja.

A gazdasági ismeretek szükséges tudása tekintetében nemcsak az elemi, hanem a magasabbfokú oktatásban sincsen meg a szükséges szervezet. A közgazdasági tudományt például sokáig a jogi kiképzéshez tartozónak tekintették, felejtve azt, hogy azokra első sorban nem a jogásznak, hanem a mérnöknek van szüksége. Ugyanis, a mérnöknek nemcsak technikai feladatokat kell megoldania helyesen, hanem célszerűségi, ipari értékesíthetőségi s forgalmi kérdések tekintetében is határozott véleménynyel kell bírnia, ami közgazdasági ismeretek nélkül rem lehetőséges. A mezőgazdasági termelés módszerei, eszközei, bányászat s erdészet, ipari termelés s ipari fejlesztés, a kereskedelem eszközei s feltételei, vasútak, vízütek, hitel-, bank- s pénzügy, kartell-ügy, vámeljáras, vámpolitika, díjszabásügy, biztosítási ügy, munkásvédelem, munkásbiztosítás, a munka és tőke viszonya, munka-közvetítés, városi telek s építkezési politika, állami hitel- s adóügy, statisztika, szabadsalom, védjegy, mintauty. Igaz, hogy mindezeket a törvény az ipari felügyelőkötől megkivánja, mint többnyire mérnököktől; de eddig nem volt mód, ahol mindezeket el is sajátíthatták volna s csak újabb időben szerveztetett a műgyetemen egy közgazdasági szakosztály. Persze, egy közgazdasági egyetem jobb volna, de úgy mondják, hogy erre a magyar ipar s kereskedelem fejlettsége miatt most még szükség nincs. Hiszi, aki hiszi! Franciaországban egy komoly mozgalom van e tekintetben. Eszerint, a leányövéndékek számára lesz felsőbb-, közép- s alsóbbfokú mezőgazdasági s háztartási iskola; a tanítók

s tanítónók mezőgazdasági ismeretekre fog-nak képesíttetni, középfokú mezőgazdasági intézetek szerveztetnek (École professioná-les d'agriculture); végül valódi mezőgazdasági egyetem állíttatik (Institut agronomi-que) viz-, erdőgazdaság, állattenyésztési osztályokra osztva (École caux et forests).

A technika, a gazdaság, a jog a modern életben egymásba vannak kapcsolódva, így pusztán a jogi képzettség nem elégséges és a jogásznak a technikai kiképzése meg nem volna célravezető; mert manapság már a közigazgatásnak is alkalmazkodnia kell az új termelési, technikai, gazdasági, szociálpolitikai feladatokhoz s így a mérnököt be kell venni a közigazgatási karba, hogy az ökonomiai hatást s jelentőségét általa fölismerhessék. Ez azonban ismét csak egyik teendőnt, mert van ismét még másík is, amely mindezekkel elválatatlan kapcsolatban van. Ez az ipar-kereskedelem, amelyhez épen úgy, mint a mezőgazdasághoz kellő munkamegosztás s kellő tőke kell, hogy az szintén intenzív lehessen. Az iparral is úgy vagyunk, mint a mezőgazdasággal, rá vagyunk utalva a legzölésőbb-körü importra, mert iparban is szegény ország vagyunk. Itt is az hiányzik, ami a legfontosabb, t. i. az erőtermelés s az erőátvitelnek a helyes megoldása. Például, a szénben foglalt energia még ma sincs teljesen kihasználva. Valóban, közös egységes kapcsolatra van szükség nemcsak a művelődésben, hanem az iparban is; továbbá a szövetekezés érzésének az ápolására, gondos fejlesztésére, a becsület legzölésintébb feltésére, a piacok fölkeresésére, mert földünk esakis így lehet ám az édes anyánk!

Igen, különösen a kisexisztenciáknak kell tömörülniök, a napi politikát kerülve, nehogy széthuzás jöjjön létre; s gyengébbet védeni kell, mert a negyok maguk is megvédhetik magukat s így a kicsit kell segíteni s ügyét előmozdítani. Egymással szövetekezve, olcsóbban, jobban vásárolhatunk s értékesíthetünk. A szövetekezés

T A R C A.

Lévai furtsaságok.

(Gárdonyi majestram után szabadlábban írtam én magam, Göre Gábor bíró ur).

Kedves Komám!

Nagy összesszóalkozás volt minap az községi tanátsban, mint az községesen tudatik az tsatornásásnak miatta. Az rőndetien és haszontalan fehértelédék minden eszenyes és elviselt fojadékat az utra lóditának, ahol gyakran mögesik, hogy sz gyeesznó és más torokról hazaballagó magunkfajta rőndszerető előljáraság kölyökig sárosak vagyunk. Eszeknek mián elhatároztuk, hogy tsatornát furunk, de mégis, hogy netán esetleg nem értenénk hozzá, Durbints sógor mög én vállalatba bótásjtokostunk, minek szerinte tanulmányutra kelünk. Kátsa tsigány aszondi, ő nem bolond, és ha fizetünk, se jön, mert ennek is számárság lősz a vége, oszt mögest kiasörkesztenek. Nem is gyűtt.

Magyarországnak nagy falitérképén jól széjjelnémtünk, és bár jóllohet, ámbátor én Pestre szivesebben, ám végre mégis Lévára möntünk. Durbints vigasztalt mondván:

— Fáin egy borvidék az!

Mondok:

— Mán mögöt hasudik kigyelmed, issen sose jári arra.

Mire ő:

— Jári ámbátor nem, de egy lévai atyámfiatól kaptam azon egy liter istentelen habrgyovicit, am től kigyelmed is úgy betűrtüközött.

Mondok:

— Fáin itóka volt! Bernak ugyan furtsa, de szőznek akkurátus! — Osz szivesen möntem.

Vasutra ütünk, és vasárnap röggel mög is érköztünk. Az vót ám a vasut! Nem olyan bolond, mit az pesti, ahol ha a zembőr az ablakon kikőp, hát mindenestű visszahozza az szé! Húsz krajtzárért városba vitt az omnibusz, oszt mögállt egy nagy, tsifra, sokablakos vendéglő előtt. Aszonták rá, hogy Feresikő.

Mondok Durbintsnak, vasárnap van, szőrősek vagyunk, mönénk tán először az borbélyhoz, Aszondi, rendbe, oszt elnézhetünk az szentmisére is. Éa ámbátor rőndszerint hitős embőr vagyok, mindazáltal elfutott az mérög:

— Hát ki az fránya ismer itt minket?

Mondi, hogy igaz. És möntünk az borbélyhoz, az Pikede urhoz. Tele vót, vártunk. Az első furtsaság, ami szömömet bőkto, hogy az nyírás és beretválkozásért senki nem fizeti. Az tükör szélibe apró cédulák lefegtek, oszt kinek-kinek egy, két, avagy három lukat tsináltak, aszerint, hogy beretválkozó t, nyíratkozott, avagy mind a kettőt. Vót ott egy ur, aki visszassólt az ajtóbul, hogy:

— Egy félóra mulva visszajövök és ma likörözünk.

Mondok:

— Istentelen korhelya! még itt is isszik!

Aszondi Durbints:

— Nem itóka az, nem is likőr, ha manikőr!

Sorra kerültünk. Egy kócos síkeder vizet hozott, mögkeni vele ábrázatom, oszt gyűtt a mester az beretvával.

— Hát a cappany? mondok.

Aszondi:

— Patentom.

— Mit tsiná?

— Méltosztassék nyugodtau ülni. — Éa már riszáli az képem. E kapom a kesit.

— Hallja az ur! Mert én paraszti embőr vagyok, nem tsiná velem bolondot! Vagy cappany, vagy mögyök!

Megcappanozott, megberetvált, Durbints is készen vót, oszt möntünk. Mondok:

— Hát Pikede ur, lukasszon Durbintsnak is egytet, az én sörtém erősebb, neköm kettőt is lukaszthati.

Pikede ur neveti, és mondi; hogy az tsak azt illoti mög, aki bérlő.

Mondok, pardony, én községi bíró vagyok, nevem Göre Gábor tsizötletvel, mivel tartozok, mert van ám! Husz krajtsárokat felisettünk, oszt indúttunk az tsatornákat mögtekinteni.

növeli az önbizalmat, biztosságot ad újabb s nagyobb vállalkozásokra s megokszorozza a munkának a bérét. Vagyonhos jut több vagyonnal s anyagi függetlenséghez az eladódott. Minden csak akkor lehetséges azonban, ha a termelő és a kereskedő egyesülnek. Az ipari fejlődéshez azonban igasi alkotmányos élet is való s így az olyan alkotmányos élet, mely egészen a velőkéig van meghamisítva, nehogy az országban az történjék, amit a nemzet akar, hanem az, amit az uralkodó kíván, bizony semmi sem fejlődhetik. Mert ha az uralkodó többség közt az összhang egy országban csak akkor van meg, ha ez olyan, amely a nemzeti akarat érvényesítéséről lemond s eszközül engedi át magát az uralkodónak; az még akkor sem alkotmányos ország, ha az erkölcsi felelősség le nem rázható lévén, védelműl az uralkodó személye tolatik is előtérbe!

Folyt. köv.

A lévai szabadoktatási egyesület megszűnése.

A múlt kedden oly szép számú közönség előtt megtartott utolsó előadással befejeződött az egyesület működése: megszünt, mielőtt még valóban létezhetett volna, mielőtt szervezetben megerősödhetett, eredményeket felmutathatott volna. Megszűnt, pedig működését általános érdeklődés és szeretet kísérte a polgárság részéről. A mély sajnálat a magyar szegénykezelés érzésével tudunk csak megemlékezni a nemes törekvés ily gyors letűnéséről. Minden félreértés elkerülése végett, kommentár nélkül közöljük a vallás és közoktatásiügyi miniszterium részéről a felterjesztett alapszabálytervezetre leérkezett rendeletnek vonatkozó részét: „Az elemi tervezett lévai alapszabály-tervezet ast a látszatot kelti, mintha annak szerkesztői tulajdonképpen a felolvasásokat és előadásokat tartó tanároknak zárt társaságit az értelmiségnek néhány más élethivatású tagjával csak azért akarnák társadalmi egyesületnek látszó egyesületet alakítani, hogy ily módon

jogaimuk legyen a már idézett rendeletem alapján tartandó előadásaink után tiszteletdíjra igényt tartani.”

A választ a rendelet ezen pontjára a főgimnázium és tanítóképző intézet tanári kara a következőképpen határozta meg: „Megdöbbenéssel hallottuk a rendelet ama fölvetését, mintha a két tanári testület azért alakított volna a testületeken kívül álló egyének bevonásával társadalmi egyesületet, hogy a felolvasásokért, előadásokért járó 10—20 k. díjakat megkaphassa. Magunk iránt való kötelességnek tartjuk a méltatlan, sértő fölvetést visszautasítani; hi z ha minket az a 10—20 K. vezetne, nem pedig a nemzeti kultúra terjesztéséért való hazafias buzgóság, akkor nem vállalkoznánk olyan előadások tartására, amelyek hetekig tartó tanulmányozást, előkészületet kívánnak, hanem azt az időt pénzbelileg eredményesebb foglalkozással töltönnék.

Kijelentjük, hogy tiszta szándékunk és munkára való készségünknek e meggyanúsítása után reánk nézve erkölcsi lehetetlenség tovább is részt vennünk a szabadoktatási egyesület megalakításában és működésében, azért a már megállapított program végrehajtásától is visszalépünk.”

Az egyesület nem tanár tagjai a tanárok nemes törekvésőt, önzetlen közmunkáját annyira félremagyarázó rendelet folytán teljes szolidaritást éreznek s vállalnak a tanárokkal a egyértelműleg elhatározták, hogy az országos szabadoktatási szervezet részeként jelentkező egyesületben működni nem hajlandók, a lévai egyesület megalakításától elállanak s a már második hónapja folytatott szép eredménnyel dicsekedhető működését beszüntetik.

Ezzel tehát lezárult a közönség körében már is oly közkedvelt előadások sorozata.

Sirni való lenne a helyzet, ha nem látnók benne a jövő ígérétének zálogát; az egyesület tagjai ugyanis egyértelműleg elhatározták, hogy a már is elért eredmény: a közönség felkeltett érdeklődésének, ragaszkodásának ebrén tartása végett, a magyar közművelődés és kultúra szolgálatában továbbra is együtt maradnak, a közös cél e dekében függetlenül minden országos állami szervezettől Léva s Barsvármegye intelligenciájának széleskörű bevonásával egy irodalmi, közművelődési kört alakítanak,

mely célul tűzi ki a nemzeti kultúra művelését a terjesztését. Ez a közel jövőben életrekelő egyesület fogja folytatni a most félbeszakadó működését s így remélhető, hogy a szabadoktatási egyesület által hirdetett további előadások nem maradnak el, csak némi haladékot szenvednek.

A fiatalok felügyelő hatóságának tagjai.

A m. kir. igazságügyminiszter a 27400—1909. I. M. számú igazságügyminiszteri rendelet 4. §-ának II. pontja értelmében a fiatalok pozsonyi felügyelő hatóságának tagjaivá vármegyénkbeli a következőket nevezte ki:

Az aranyosmaróti kir. törvényszék székhelyéről: Bartos Frigyes takarékpénztári könyvelőt, Blay József nyugalmazott körjegyzőt, özvegy Csepela Károlynét, Gódor Gyulánét, Hlavátsk József nyugalmazott rendőrelőnököt, Kálmán József elemi iskolai igazgatót, Konkoly Thege Ilonka tanítónőt, Kürthy Antal birtokost, Mossári János elemi iskolai igazgatót, Nagy Imre népbanki tisztviselőt, Tomcsányi Czukrász Róza nyugalmazott elemi iskolai igazgatót, Vértes Henrik tanítót; az aranyosmaróti kir. járásbírósg területéről: Boóc Ozskár tanítót, Botka Ödön földbirtokost Csernó Mária tanítónőt, Grieger Ilona tanítónőt, Hyross János takarékpénztári igazgatót, Kálmán Andor uradalmi intézőt, Kauszl Péter bankpénztárnokot, Knopp Vilmos tanítót, Koronty Sándor tanítót, Kracsencics Imre földbirtokost, Kukulka Ferenc vállalkozót, Molnár István tanítót, Petrovics István gazdatisztet, Szentiványi Egon földbirtokost, Vépy-Vogronics Ödön földbirtokost, Volmann Ferenc nyugalmazott tanítót;

A körömbányai kir. járásbírósg területéről: öz. Ámon Edénét, a Körömbányai Nőegylet tagját, Fait Mátyás főreáliskolai igazgatót, Grósz Ferenc főreáliskolai tanárt, Lehoczky Pal főreáliskolai tanárt, Mohapei Antal elemi iskolai igazgatót, öz. Psozka Ferencé, a Körömbányai Nőegylet elnökét, Sechovics Imre tanítót, dr. Váradai Zsigmond siketnéma-intézeti igazgatót, öz. Wanachada Károlyné, a Körömbányai Nőegylet alelnökét, dr. Wildmann Adolfné;

— Aszondi, hogy nem ad, mert ő kikéri magának, ő az *massiros* kisasszony.

Mondok, *massának massa*, de azért aggyon.

Durbints, akinek mindég rosszasságon jár az eszi, mondi:

— Nem is ojjan tsunya, hátulról egészen akkurátus.

Mondok:

— Mit tud kigyelmed ahhoz. Az rossz forintnak teteje is rossz, feneke is rossz.

Az zödet hirtelen kiittuk, hát mondek, űni is szokott a zembör. Űtünk, űldögélünk, már is pirosnak is tsak a fenekén vót valami, egyszerre tsak Durbints elkiálti magát:

— Abun a! Az Kátsa tzigány!

Odanézük, hát tsakugyan, majd az lé-lökzetem elakadi, az Kátsa tzigány! Jobban megnezöm, ő is rám néz, mondek;

— Egészen ojjan, tsak egy kicsit finomabb, oszt kopasz is, az istenadta, meg oszt az Kátsa nem hordi pápaszemöt. Mindannak datrára bizomosan rokonok, mert tzigánynak tzigány, iszen az másik kettő is az.

— Űhöm, mondi Durbints, az a kis kopasz székállas, vékony dongaju bárha nem az Sipos, az másik mög vagy az primás vagy az nagy bögs.

Nézünk, nézögettük egymást, mög nem állhattam, oda kiálti:

— Hé dadék! egyik se rokona a mutsai Kátsának?

Durbints neki vörösödik, sodorint az bajussán, krákogi, oszt mondi:

— Mőglehet, mert még vizet soha se ittam, oszt mőgárti ez a két liter.

Mindenki ránk nézett, hát mondek: fizeti, és mőntünk az tsatornákat mőgtekinteni. Esőt az eső, tsurgott az viz, oszt imittamott tsak egy hömpölygött az sár. Nagy tsudálkozásba estem fölötte, hogy az tsatornák dacára viz áll az utcán, oda mék hát az rőndéhrá:

— Mongya tsak, kéröm tisztöltovel. Ha most tegyük föl netán miudannak datzára esőtleg hidegre fordul az idő, befagy az viz, az békés polgárok nem törik ki az nyakukat az nagy sötétségben?

Mondi az rőndér:

— Ami városunkba nem járkáli éjjel.

— Mi a szőz?, mondek, hát itt sohase mulati?

— Mulati, mulati, nevetött az rőndér, nagyon is mulati, de semmi, nálunk még világosval rugi be az embör.

Mondok, jó pap hőtigg tanul, ez okos dolog. Közönetvel.

Unalmunkba kávéházba mőntünk. Ugyan tsak az Fercsikóba, de az másik végibe. Nagy tsifra kármentő mőgött űlt az kotsmárosné asszony, elötte sok színös, jó itóka. Odamék:

— Adjék isten, kotsmárosné asszony, a zödbü kettővel.

Mőge az Fercsikó előtt álltunk. Sü:ün nyitogatták a szajtót, oszt pörkölt-szag tsiklándozni az orrom. Mondok, befordulhatnánk egy szóra. Durbints se vót ellene, hát befordultunk. Sok népség űlt, sőrözött; az szajtó mellett tsifra ongora állt, melléje telepedtünk, mert Durbints aszondi:

— Az ongorán ongorásnak, én mőg majd danolek egyet.

Ebéd előtt mondek, idegön helyön nem illik sokat inni, azért tsak négy liter ujat rendöltem. Űtünk, űldögélünk, az ővegek fogynak, Durbints elkurjantja magát:

— Mi lösz avval az ongorával?

Gyün az pintzér, mondi: egy hatosért játszik. Durbints kivess egy koronát:

— Ehun van, aggya oda neki, de oszt szőjjon is!

A cincér kerül-fordul, muzsikus nints. Durbints mérges. Egyszerre tsak: trillárum-trallárum-hopaszassa-bumm, szól ám az ongora, pegy nem is űli elötte senki. Durbints fölkel, megkerüli az ongorát, háta mögénéz, tsóválja a fejét.

— Mi a ?-mondek,

— No sógor, még ijjet se öttem. Se nem űtik, se nem hajják, mégis szóli. Ennek én az végire járok.

Kezd kukutskálni bele, fesszögeti, rángati, semmi. Mőgláti az pintzér, odafuti, oszt mondi Durbintsnak:

— Ha réssög az ur, menjék haza!

A lévai kir. járásbíróság területéről: Ács Bódog gazdasági szakgábirót, Csakey János nyugalmazott főszolgabíró, Csakey Aranka tanítónő, Csekey Vilmos ügyvédet, Deák Miklós főgimnáziumi tanárt, Dobay István uradalmi intézőt, Dreyschok Sándor gyáriasszató, Duba András kereskedőt, Eggenhoffer Gyula tanítót, Erdős Ignác tanítót, Erőssy Sándort, Gyapay Gusztávot, Hubert Vilmos ügyvédet, Holló Sándor takarékpénztári igazgatót, Jaross Ferenc tanítót, Kiss Gyula tanítót, Kömley László tanítót, Krick Jenő tanítóképzési tanárt, Mócsy Lajos ügyvédet, Nagy Károly földbirtokost, Zachár Ignác nyugalmazott kántortanítót;

As újbányai kir. járásbíróság területéről: dr. Balbach Béla ügyvédet, dr. Balbach Bélánét, Bot Ferenc igazgatót, Cselár József róm. kath. plébánost, Daubner Emil róm. kath. plébánost, Feldmayer Ágoston róm. kath. esperes-plébánost, dr. Gaspáretz Bélánét, dr. Horváth Józsefnét, öv. Kachelmann Károlynét, dr. Kaldrovits Adornét, Missik István elemi iskolai igazgatót, Pátkay Gyulánét, Schifferdecker Antal róm. kath. plébánost, Stevka Nándornét, Záhorsky Lajos körjegyző;

A verébelyi kir. járásbíróság területéről: öv. Akács Istvánét, Bottka Zoltán földbirtokost, dr. Demény Gyula ügyvédet, dr. Demény Gyulánét, Fejes Adolf tanítót, Gáldy Kálmán szolgabíró, Gáldy Kálmánét, Koastolányi Alajos tanítót, dr. Kovács Gyula ügyvédet, dr. Kovács Gyula ügyvédet, dr. Kovács Gyulánét, Markovics Kálmán nyugalmazott körjegyzőt, Nedeoczky Vince főszolgabíró, Schwarz Károly földbirtokost, Somogyi Aladár tanítót, Uherezky Géza tanítót, Vajda Béla takarékpénztári tisztviselőt, Vajda Bélánét.

Különfelek.

— **Az új hercegprimás székfoglalása.** Dr. Cserekes János hercegprimás ma délután foglalja el hivatalosan díszes és magas állását. Es alkalomból az esztergomi főegyházmegye összes templomaiban d. e. 10 órakor a Szentlélek segítségül hívásával ünnepélyes szentmise, délután pedig litánia lesz. A déli harango-

Hát fölágrik ám az Kátsa rokona, oszt asszondi, hogy tanuljunk mórest, ha még ki nem dobtak, mert ő az Fránya!

— Itt figyelmed az, akivel ijesztgetik a szembört?!, mondi.

Rögvest odagytn a kávé:

— Esekkel az urakkal ne komédiázzanak figyelmetek, mert ha ezők más kávéházba mennek, betsukhatom a bótot. Az egyik annyit vitáz, az másik annyit hallgat, az harmadik annyit iszik, hogy abból élők.

Mondok, bótánat, idegön helyön az lu is számár, hát fizeti. Esmöntünk az teatornákat mögtekiuteni.

Sötétes volt már. hát csak kérdésösködtem az ründértül:

— Ugyan kéröm tisztöletvel, mikorjában néshetnénk mög az teatornákat?

— Az teatornákat?, mondi az ründér, teatorna emminálunk nints és tegnap határozták el az városatyák, hogy nem is lösz.

— Értöm, mondok. Özössabb világosval berügni, mint nagy költséggel teatornát furni.

Durbints mondi, nagyon helyösen van és legokosabb, ha mi is ugy teatornázunk.

Azóta már itthon is vagyunk, az új rendszört ki is próbáltuk. Nagy mögelegedésre.

Mejhös hasolló lyókat kíván és marad tisztöletvel

Göre Gábor
bíró úr.

zás után a templomok minden harangjai fél óra hosszat fognak szólni.

— **A lévai szabadtalati egyesület** f. hó 7-én tartotta utolsó előadását a város háza nagytermében összejött nagyszámú közönség előtt. Dr. Karafiáth Máriaus tartott felolvasást a testi nevelésnek jelentőségéről a üdövéz elleni küzdelemről. A nagyérdékű felolvasás betegező része a punk legközelebbi számában meg fog jelenni. A tudomány mellett a művészetet Arvay Mici zongorajátékában és Hetzer Dóra monológjában élvezte a közönség.

— **Kaliko-bál.** Mint már mult heti számunkban jeentettük, a lévai négylet az általa fentartott „Stefánia” árvaház javára f. hó 25-én „Kaliko-bált” rendez. A mulatság előkészületei a lehető legnagyobb körültekintéssel folynak és magyarázra meg ama körülményt, hogy már nemcsak a város, hanem az egész vidék intelligenciája legmelegebben érdeklődik a mulatság iránt, úgy annyira, hogy ez a kedves családias mulatság méltán fog sorakozni a régi idők óta közszereplő négyletű mulatságok sorába. A Kaliko-jelmez fehér alapon piros pettyek. A rendezőség ez úton is közli, hogy a jelmezek anyaga Bumenthal Jónás, Grotte Vilmos, Holzmann Bódog és Schönstein Henrik divatárterjeskedőknél kaphatók.

— **Államsegély a városoknak.** A belügyminiszter a vármegyék területén levő rendezett tanácsú városoknak az 1913. évre és pedig Kőrömbánya részére 10 500, Léva részére 14,000 és Ujbánya város részére 12,000 korona államsegélyt utalványozott.

— **A lévai „Kath. Kör”** mint minden évben, úgy az idén is február 2-án hangversenyyel egybekötött táncmulatságot rendez, melynek érdekességét emelni fogja az igazán művészi kivitelű megbívó. A hangverseny műsorát a következő heti számunkban fogjuk közölni.

— **A választók száma.** Az 1913. évre összeállított országgyűlési képviselőválasztók állandó névjegyzékét szerint az aranyosmirtói választókerületben a választók száma 4263, a lévai választókerületben 4834 és az újbányai választókerületben 3526 a választók száma.

— **Az izraelita négylet mulatsága.** Nagy anyagi és erkölcsi sikerrel tartotta meg f. hó 4. en a Vigadó termében falusi búcival egybekötött mulatságát a lévai izraelita négylet; a rendezőségnek hetek óta tartó buzgó faradozását siker koronázta, melynek dicsőségéből az országrész az egyesület farradhatlan alelnökét, Dr. Frizner Gyulánét és Deák Adolf titkárát illeti. E térvéő gondolat volt a mulatság keretébe a látványos „túcsú” beállítás, mely a mulatság kezdete óta a kedélyes hangulatot kezdettől fogva biztosította. A túcsú anyagi sikerén a négylet tagjai buzgózkodtak, kik rövidesen tudniak nagy ziverrésszel kináti portekajukon; árusítók voltak: Poniák Emilné, Rohonyi Caesa (virág és keposlap) Dr. Balog Sándorné, Mautner Aranka (sütemény), Weisz Kálmáné, Simek Anna (szararú), H. László Lipótné, Grotte Janka (mezőkassica), Fischer Neny (konfetti és szerpentín), Engel Gyuláné, Bárány Lujza (gesztenye és narancs), Dr. Gergely Fülöpné (taár), Weisz Gyuláné (cserepedény), Polák Jakabné (hupla-hupla), Löwy Lipótné, Hollosi Olga (cukorka), Dr. Szalard Samuné (macska szakban), Dr. Steiner Oszkarné, Gotsberger Joan (korcsma), Bumenthal Janka (cuarasztal), Subinger Anna (planetás), Herzka Erzsébet (jónó), Pető Irma (oosnyak leány), Hamburger Oga (messenger boy), Szauer Zoltán (cigány), Schwarz Imre, Hirschfeld Endre (perces fiús). A műsor első pontja egy nemzeti éneke volt, melynek keretében Boros Gyuláné olvasott fel a magyar nők fegyverrel harcoltak a bekeben; az éneke többi alakját Mautner Aranka, Rappoport Elza és Trebitsch Margit személyesítették. — Élenk tetszőre talált a Fischer Nelly, Löwy Károly és Takács Samu által előadott bóbárog, Szomaházyk Segédjuhász című népszimű paródája. — Utolsó szám a Dr. Balog Sándorné által betanított palotás tánc, melyet Bräuer René, Hecht René, Rappoport Elza, Róth Jolán, Singer Rósi,

Steiner Eta, Stranzky René és Trebitsch Margit lejáttak sok bájjal a gráciával. A viharos tetszéssel zárt programot parázs jókedv s tárc követte, mely belenyult a virradalba.

— **Gyászhir.** Részvétellel vettük a gyászírt a veszteségről, mely Boros An'alt, főgimnáziumunk köztisztviselője álló tanárát érte. Ugyanis öccse, Boros Gyula a jvai birtokos, férfi kora legzebb idejében, 42 éves korában e hó 4-én Ajkán elhunyt. Holt testét e hó 6-án helyezték örök nyugalomra.

— **Szépen magyarosodó község.** A városunk körzetéhez tartozó tót anyanyelvű községek között a magyarosodásban Garamkelecsény az első egyike. A F. M. K. E. lévai választmánya a magyarosítás fokozása érdekében ezen község iskoláját is megajándékozta állandó szinppaddal, melyen a mult napokban — csekely belépődij mellett — két előadást rendeztek az iskola ügybuszó tanterfő: Perczel István és Behula Mária. Az előadott karácsonyi játékok, — amelyeket az iskolás gyermekek 360 hallgató előtt színykülönbség nélkül, ügyesen és a legzebb magyarsággal adtak elő, — igen jól sikerültek. Akadtak jólelkű felüfúzóitok is. Az előadások tisztá jóvedelmét a szinpad kibővítésére fogják fordítani. A csinos, kis szinpadon — mint értesítünk — májusban a József Főherceg Tanítók Hésa javára is rendeznek előadást.

— **Hímenhírek.** Bíró Gyula tegnap tartotta eljegyzését Faragó Ferenc polgármesternél kedves leányával, Giziékével. — Szlusni József betűző e napokban jegyezte el Szegeden Sári Erzsikét. — Obert Tivadár, lévai jónévű fodrász e hó 5-én váltott jegyet Korosik Ionkával. — Drenka János folyó hó 25-én vezet ioltárhoz a helybeli r. kath. templomban Szabó Erzsikét. — Stugel Béla e hó 26-án tartja esküvőjét Molnár Menceivel, Magyarosölgyében. — Állandó boldogságot kívánunk az új pároknak!

— **Ingeny könyvtár.** Ghimessy János iparostanácsiskolai igazgató a Múzeumok és Könyvtárak Országos Tanácsától 400 korona értékű népkönyvtárt eszközölt ki az iparostanácsiskola részére. Ugy az értékes és hasznos könyvek, mint a hozzáférhető csinos könyvtári szekrény a napokban érkeztek meg. A könyvtár kezelője Szarba End. e az Inas Otho vezetője lesz, ki nemcsak az Otho tagjainak, hanem másoknak is készséggel ad kölcsön használatra könyveket.

— **Dr. Gyapal József,** társadalmunk rokonszenves tagja Aranyosmirtón ügyvédi irodát nyitott.

— **Az idei rövid farsang.** A táncos fiatalság és mindazon iparágak üzöi, akik Karnevállal valamelyes üzleti kapcsolatban vannak, méltán bosszankodnak a kalendáriumszínálókra, amirt az ideai farsangot olyan rövidre szabták. Uralkodása ugyanis mindössze 29 napra terjed. Nagyon rövid pünkösdi királyság; de ebben a szűzaváros világban, amely válsággal, háborúval és sok egyéb bájjal fenyeget, — ennyi is elég. Február hó 4-én lesz egybeként a farsang utolsó napja.

— **Gyászhir.** Kőrömbányán e hó 2-án, a város es vidék lakosságának ispezsas es őszinte részvete mellett, helyestök örök nyugalomra dr. Langfelder Adeitot a városnak általánosan tisztelt és érdemdu itörvösát, diszpozgátát, a Ferenc József-rend lovagját, aki 48 évig tartó ádáses működés után elhunyt.

— **Névváltoztatás.** Löwy Károly privigei illetőségű lévai lakos, az iar. népiszkola tanítója, családí nevével belügyminiszteri engedéllyel „Lévai”-ra változtatta.

— **Lévai szereplő Zólyomban.** A „Zólyom es Vidék”-ben olvassuk, hogy az ottani kereskedők egyesületének hangversenyén Herzka Erzsike is szerepelt, amiről a nevezett lap a legnagyobb elismeréssel emlékezik meg. Hűvös Ábrányi Várdomadarok es Lehar Éva keringőjének precíz előneklésével olyan nagy es szép sikert aratott, hogy a jelenvolt közönség kívánatlának engedve, a műsor számát még nehány magyar népdallal is megtoldotta,

— **Kinevezés.** Mihalovics Irma, posta- és táviradivata-unk kiadója, postakiszorítót nevesített ki.

— **Országos vásárok.** Január hó végéig a következő közel fekvő helyeken lesznek országos vásárok: január 13.-án Újbányán, — 17.-én Houtnémetiben, — 19.-én Bakabányán, — 20.-án Bítban, — 21.-én Garamszentbenedeken és Zvarnócán, — 28.-án Aranyosmaróton.

— **Haláleset.** Egy köztisztviselőben álló lévai polgártársunk elhunytáról vesszük a gyászírt, Mosonyi Sándor lévai iparos e hó 5.-én 68 éves korában hosszas szenvedés után elhalt. A boldogult, kit az Isten gyermekekkel nem áldott meg, a jótékony- ságotólán áldozott az Urnak leggyarabban névtelenül, titokban. Szerető hitves- társán kívül kiterjedt rokonság gyászolja, a jólelkű s mindig jókedélyű öreg urat. Temetése e hó 7.-én ment végbe. A család nagyszámú jóbarátainak és ismerőseinek részvételével. Nyugodjék békében.

— **Népességi statisztika.** A lefolyt 1912. évben Léva-n a születések száma 265 volt; vallás szerint: 187 r. k., — 41 reform., — 12 ág. ev. és 24 izr. — Meghaltak 192-en, — ezekből r. k. 132, — reform. 38, — ág. ev. 13. és izr. 9. — Ezek szerint a születések száma 73-mal haladja meg a halálesetek számát. — Há- sasság 66 kötetett. És pedig: r. k. 33, — reform. 8, — ág. ev. 2, — izr. 14, — küllországi 2, — vegyes vallású 12.

— **Meghíusult betörések.** E hó 8.-án éjjel után 1—2 óra között a Szepesi- és Zúgó-utca sarkán levő Ertler Henrik- s a Kálnai-utcában levő Neumann-féle üzle- tekbe akartak betörni eddig ismeretlen tettesek, akik mindkét helyen a kirakatok vasredőnyét alulról feszítették fel és Ertler üzletébe be is hatoltak; de amikor a ke- reskedő az észrevett zajra szobájában a villányt felgyújtotta, a betörők az általuk ütött részen megugrottak. Neumann boltjába azonban nem is hatoltak be; a kifeszített redőnyön nem volt idejük olyan rést nyitni, amelyen beférhettek volna, mert munká- jukban valaki hihetőleg megzavarta őket.

— **Gondatlanagságból emberhalál.** Január első napjaiban kóbor cigányok tíz kocsival telepedtek meg Berekaljja község határában. Természetesen Fáraó ivadékai nem hagytak ott semmit, amit megpillan- tottak. Különösen a takarmányra és tüzelő- fára lévén szükségük, ezek iránt érdeklő- tek legjobban. Még az utszéli kereszt fa- kerítését is széthordták. Torda Márton garamszentbenedeki bírónak is a berekaljai határ- ban van szőleje. A hajlék padlásán volt takarmányát a cigányok alaposan megdéz- sálták. Vasárnap este 7 óra tájban bere- kaljai rokona jött jelenteni a kárt, mire Torda két legényfia Pál és Márton elhatá- rozták, hogy az alig fél órányira levő sző- löbe kimennek s bort is hoznak legalább. Pál sebre vágta a kulcsot, míg Márton a biztonság kedvéért elvitte atyjának az első szobában elzárt revolverét, hogy azszal a cigányokat elriassa. Azonban mikor kiér- tek a hajlékhoz, akkor látták, hogy téve- désből más kulcsot hoztak. Erre visszajöt- tek a faluba, Berekaljára s itt bementek a koromába, ahová eljött Tordák unokaöc- cose, a 16 éves Sebő Mihály. A koromában ült egy lévai úr, ki arra kérte Tordákat, hogy valamelyikük kísérelje el egy darabig, mert a cigányok már egyszer megtámadták. Torda Pál erre késszeggel vállalkozott s az ural elvázozott. Torda Márton és Sebő Mihály a cigányokról beszélgettek, mire Torda megjegyezte, hogy ő nem fél a ci- gányoktól, mert itt van a derekára kötve a revolver. Sebő Mihály erre kérte, hogy mutassa meg, de Torda azt mondta, hogy nem lehet, mert meg van töltve. Azonban Sebő lekapta övéből a pisztolyt és néze- gette. Egyszer csak a revolver elsült, mire az épen nyíló ajtón át egy ember, kiből később Harmadik Lukács, 28 éves fiatal gazdára, az éjjeli őri fiára ismertek, e ki- ártással: Jaj Istenem! a szobába, a földre esett és a fejéből csurgott a vér. A két fiatal legény nyomban orvosokért szaladt, két orvost is hoztak, de a szerencsétlenül nem lehetett segíteni, mert halántékán ta-

lálta a golyó s másnap reggel 8 órakor meghalt. A gondatlan legények ellen meg- indították az eljárást.

— **Vasuti küldemények házhoz szállítását** az államvasutak igazgatósága Braun Adolf lévai szállítóra bízta; az erre vonatkozó hirdetményt és árszabályt — olvasóink figyelmébe ajánlja — lapunk hir- detési rovatában közöljük.

— **A moziban** ma igen érdekes képeket láthat a közönség a fehér vásznon, mert bemutatták a nyéron lefolyt olimpiai játékokról vett eredeti stocholmi felvétele- ket. Három kintű komikus jelenet han- golja jókedvre a nézőket, ezek: *A nő álma*, *Énekes és kocazenész* és *a Mama születésnapja*. Ezenkívül két drámat adnak, melyek közül az összeesküvés Murat nápolyi király ellen egyike az olasz kinematograf leggyö- nyörűbb felvételeinek s a legelőkelőbb olasz művészek játékaiként bí reprodukciói. Igen szép az aranyások fődjéről rajzolt *klondí- kes remete* című drámai jelenet is. Szóval a mai est műsora kiemelkedik a mozik sablonos műsorából.

— **Rövid hírek.** A nagyhatalmak hadikin- cse. Egy párisi hírlep szerint a hármas on- tente hatalmai esetleges világháború esetén a nagybankoknál aranyban 7536 millió, ezüstben pedig 898 millió frank föött ren- delkeznek. Ezzel szemben a hármass szövét- ség államai 3263 millió arany és 726 millió ezüst frank értékkel bírnak. — **A világ leg- hcsszabb alagútja.** Az orosz kormány azzal tervvel foglalkozik, hogy a Kaukázus hegy- ség alatt alagutat fúrát s ezt 235 kilomé- ter hosszúra tervezik. Ha a terv megvaló- sul, akkor ez lesz a világ legheosszabb alagútja. — **A kivándorlók pénze.** A karácsonyi ünnepeket megelőzően, dec. 5-től a hazánkból kivándorlottak 10 660 uta- ványon 409 123 dollárt küldöttek Magyar- országra. — **Tűzerek Nyitrán.** A honvédség fejlesztése folytán egyes állomáshelyek már a közel jövőben tüzereséget fognak kapni. Nyitrára már meg is érkezett 400 tüzer, aki- ket a barakokban helyeztek el, amíg a vá- ros által tervbe vett tüzerlakányát felépít- tik — **Nap- és holdfogyatkozások.** Ez év- ben három nap és két holdfogyatkozás lesz, amelyek közül azonban nálunk egy sem lesz látható. — **Utcai harc Nyitrán.** E hó 7.-én éjjel egy csapat honved összevere- kedett egy csomó napszámossal és valósa- gos utcai harc fejlődött ki közöttük. A ve- rekedés folyamán tizenhatan sebesültek meg.

APRÓSA GOK.

Rovatvezető: **Zuhany.**

— **Mel halt meg Góliát?** Dávid és Góliát történeté- mondotta el az egyik tu a vizsgálaton. De kis kopot nyájában összekevered- t a bibliai tudománya a föld- rajzával s ennek következtében szót szaporítva hűs- gesen recitálta, hogy: Dávid *Obaron*, ahol Bors vezérnek erős vára volt, — a Garamból kivett egy nagy pitykekövet és azt paritájából olyan erővel sújtotta Góliát homlokához, hogy az óriás azonnal összerogyott és meghalt. Ezt látván a tótok, ugy megjediek, hogy mind szerzetfutottak.

— **Jutalom.** Mit ad nekem, Grün bácsi, ha férjét szerzek leányának, aki az egyik szemére kancsal? — Tudja mit! Magának adom a másik leányomat, aki mind a két félére süket!

Közönség köréből.

Nyilvános köszönet.

Hálás köszönet mindazoknak, kik leá- nyunk temetésén személyes megjelenéssel voltak kegyesek nyilvánítani jóleső rész- vétüket!

Léva, 1913. január 6.

Belcsák László és neje.

Nyilvános köszönet.

Horn Armin úr Bars-tolmácsról, 20 kor. Spitz Bernát úr Garamszőlősről 5 kor. kül- dötték falmegváltás címén a Lévai Israelita Nőegyletnek.

Fogadják a nemeslelkű adakozók az egy- let hálás köszönetét.

Deák Adolf
titkár.

Dr. Frommer Ignácné
elnök.

Köszönetnyilvánítás.

Ő csász. és kir. Fensége Augustza fő- hercegeasszony „Stefánia“-árvaházaunk céljá- ira 50, azaz ötven koronát volt szives legkegyelmesebben adományozni. Fogadja ezen emberbaráti nemes cselekedeteért Ő ca. és kir. Fensége magunk és kis árvánk nevében soha nem múló hálánkat és köszö- netünket.

Léva, 1913. január 10.

A választmány nevében:

Bellán Sándor, törökkanizsal Schulpe Alfonzné
titkár. négyel. alelnök.

Köszönetnyilvánítás.

Előszólás a Lévai Israelita Nőegylet- nek 1913 évi január hó 4.-én tartott mulat- ságának jövedelméről:

Összbevétel: . . . 1935 kor. — fill.
Kiadás 800 „ 18 „

Maradvány mint tiszta jövedelem 1134 kor. 82 fill.

Deák Adolf
titkár.

Dr. Prizner Gyuláné
rend. tisz. elnök.

Az anyakönyvi hivatal bejegyzése

1913. évi jan. hó 5-től 1913. évi jan. hó 12-ig

Születés.

A szülők neve	A gyermek neve	A gyermek neve
Molnár Vince Szunyog E.	leány	Erzsébet J.
Mészáros József Szocietánszki R.	fiú	István
Vidra János Dobiasz Mária	fiú	Lajos
Bedi János Rovid Mária	leány	Ilona
Mordinyi János Váradi Irma	fiú	János
ifj. Szűcs András Svarcz J.	leány	Erzsébet

Házasság.

Vőlegény és menyasszony neve	Vallása
Vrba Károly Ferencz Mária Magyar Árpád Mazúr Anna	r. kath. ref. r. kath.

Halalozás.

Az elhunyt neve	Kora	A halál oka
Mosonyi Sándor	68 éves	Tüdőgyümőkór
Sabler István	18 éves	Tüdőgyümőkór
Major Istvánné	62 éves	Sav baj

Szerkesztő üzenet.

Sz. I. Körmozgánya. A lap jövő számában kö- zölni fogjuk. Szíveslyes tüdővölet.

Lévai piaciarak,

Rovatvezető: Dr. Horváth Gyula rendőrkapitány

Buza m. másszánként 21 kor. — fillértől 21 kor. 40 fill. Kétszerez 16 kor. 80 fill. 17 kor. 20 fill. Rossz 17 kor. 20 fill. 17 kor. 60 fill. Arpa 17 kor. 60 fill. 18 kor. — fill. Zab 20 kor. 80 fill. 21 kor. 40 fill. Kukorica 16 kor. 90 fill. 17 kor. 60 fill. — Lenese 44 kor. — fill. 46 kor. — fill. — Bab 22 kor. — fill. 24 kor. — fill. — Köles 14 kor. — fill. 15 kor. — fill.

Vetőmagvak 100 kilónként: Vörös ló- here természetből arankamentes 175—180 Vörös lóhere, kis arankás 165—175 Vörös lóhere, nagy arankás 150—160 Lucerna természetből arankamentes 130—138 Lu- cerna, világos szemű arankás 115—102

Nyilttér.

Szabósegéd kerestetik.

Két magyar szabó segéd keres-
tetik azonnali alkalmazásra
— Weimann Mihálynál ZSELIZEN. —

Jó házból való fiú

ki legalább 2 gimn. végzett

tanulónak felvétetik
KERN TESTVÉREK

fűszer-, gyarmatárú- s vasnagykereskedésében
Léva.

* Modern ház *

a Mángorló utcában (17), 4 szoba
konyha, fürdő szoba, kamra, pin-
cze, üvegezett folyosó mellékpü-
letben cselédszoba és mosó konyha
parkirozott udvar, gazdasági ud-
var kis zöldség-kert, kút az udva-
ron, folyó év május hó 1-től bérbeadó,
esetleg eladó. Feltételek TOKODY
IMRE vendéglősnél tudhatók meg.

Szives tudomására adom a t. közön-
ségnek, hogy szövetraktáram ké-
pesít azon kellemes helyzetbe hogy

egy férföltönyt

a legfinomabb angol vagy hazai
kelméből ami ezelőtt 80 kor. most
50—55 koronáért állithatom elő, kész-
pénzfizetés mellett. Kérem tehát a
kedvező alkalmat felhasználni és ruha-
szükségletét mig a készlet tart, ilyen
— előnyösen nálam beszerezni. —

Kiváló tisztelettel

BORCSÁNYI GYULA
férfiszabó.

== Kölcsonkönyvtár ==

NYITRAI és TÁRSA R. T.
könyvkereskedésében LÉVÁN.
Elő fizetés bármely nap kezdhető.

Kimérő

Védéki italmérésbe kimérő
kerestetik. Cim a kiadóhivatalban.

1959—1912. tkvi sz. érk. Október 6-án.

Árverési hirdetményi kivonat.

Az újbányai kir. járásbíróság, mint tkvi hatóság közlirre teszi, hogy Kallivoda János végrehajthatónak Weisz Géza végrehajtást szenvedő elleni 600 k. töké-
követelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében az aranyosmaróti kir. törvényszék, (az újbányai királyi járásbíróság területén lévő a madarasajja gyertyánfai 77. sz. tkvben A, I, 1—2, sorsz. 291, 293, hrsz. alatt foglalt ingatlanokból (ház és kert) B. 25. alatti irt 1—50 részre 60 K. az u. o. 80. sz. tkvben A, I, 1, 3-16. 18-37. sorsz. 1, 3-9, 17-19, 21-30, 34—8, 34—b, 227—232, 303—a, 304, 305, 306—a, 306—b, 1032—a, 1056, hrsz. alatt foglalt ingatlanokból (malombház épületek, udvar, kertek, szántók, rétek, legelők és erdők) B. 9 alatti 1—10 részre 1367 kor. — a szénásfalui 14 sz. tkvben A, I, 1, sorsz. alatt foglalt ingatlanokból (legelő) B. 548. alatti 11—1105. részre 4 kor. az u. o. 19 sz. tkvben A, I, 1—4. sorsz. alatt foglalt ingatlanokból (erdők) B. 554. t. alatti 1—1105. részre 135 kor. az u. o. 25. sz. tkvben A, I, 14-15. sorsz. alatt foglalt ingatlanokból (közös legelő és erdő) B. 25. t. alatti 1—10, — az u. o. 26. sz. tkvben A, I, 12, 13, 15, 16, sorsz. 1027, 1050, hrsz. alatt foglalt ingatlanok (szántók, közös legelő és erdő) B. 53. alatti 3—40, részre 22 kor. — az u. o. 32. sz. tkvben A, I, 2, sorsz. 44—b. hrsz. alatt foglalt ingatlanból (belsőség) B. 19. alatti 15—100, részre 2 kor. — az u. o. 81. sz. tkvben A, I, 1, sorsz. 126 hrsz. alatt foglalt ingatlanból (malombház, udvar és kert) B. 608. alatti 11—1105. részre 1 kor. az u. o. 116. sz. tkvben A, I, 12-15. sorsz. 1042. hrsz. alatt foglalt ingatlanokból (szántó, közös legelő és erdő) B. 12 alatti 1—5. részre 39 kor. az u. o. 293 sz. tkvben A, I, 1, sorsz. 235. hrsz. alatt foglalt ingatlanból (szántó) B. 31. alatti 1—200. részre 2 kor. — az u. o. 271. sz. tkvben A, I, 1, sorsz. 473. hrsz. alatt foglalt ingatlanból (szántó) B. 36. alatti 1—200. részre 2 kor. — az u. o. 273. sz. tkvben A, I, 1, sorsz. 971. hrsz. alatt foglalt ingatlanból (szántó) B. 33. alatti 1—200. részre 3 kor. — az u. o. 275. sz. tkvben A, I, 1, sorsz. 397. hrsz. alatt foglalt ingatlanból (réti) B. 31. alatti 1—200. részre 2 kor. — az u. o. 277. sz. tkvben A, I, 1—2, sorsz. 646,667. hrsz. alatt foglalt ingatlanokból (szántók) B. 31. alatti 1—200. részre 1 kor. — az u. o. 278. sz. tkvben A, I, 1—2, sorsz. 363,596 hrsz. alatt foglalt ingatlanokból (szántók) B. 30. alatti 1—200. részre 1 kor. az u. o. 280. sz. tkvben A, I, 1, sorsz. 518. hrsz. alatt foglalt ingatlanból (szántó) B. 33. alatti 1—200. részre 4 kor. — az u. o. 281. sz. tkvben A, I, 1, sorsz. 178, 179. hrsz. alatt foglalt ingatlanokból (rétek) B. 31. alatti 1—200. részre 4 kor. ezennel megállapított kiküldési árban az árverést elrendelték és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1913. évi január hó 14. napján délelőtti 11 órakor Madarasajja-gyertyánfa délutáni 3. órakor Szenásfalui községüzeménél megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldési ár 2/3. részén alul eladani nem fognak.

Árverési szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881 évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszeri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírral a kiküldött kezéhez letteni, a vagy az 1881. LX. t. c. 170 §-a értelmében a bánatpénzuek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiadott szabálysze ü elismervényt átszolgálatni.

Újbányán, a kir. járásbíróság, mint tkvi hatóságánál, 1912. évi Október hó 21. én. Pátkay s. k. kir. járásbíró.

A kiadmány hitelűl :
Kovácsik
tkvvezető.

Házvezetőnői

állást keres nagyobb uri háznál, vagy uradalmi intézőnél egy intelligens megbízható takarékos nő. Ki az összes háztartási dolgokban jártas. Főzést, baromfitenyésztést, tejkezelést önállóan végzi. — Cim a kiadóhivatalban. — — —

Korcsma.

Egy jó forgalmu korcsma más vállalat miatt átadó.
Cim a kiadóban. —

Eladó zongora.

Egy Beregszászi-fele jó karban levő zongora eladó. — Léva, Barsi utca 1.

Vendéglős

szakember

megfelelő kaucióval keres állást.
Cim a kiadóban.

Információk. Inkassok. Kétes követelések megváltása. Tranzakciók. Fizetésektől mentes cégek szanalása. Egyezségek finanszírozása. Moratoriumok kieszközölése és megállapodások létesítése A hitelezők meglátogatása kapcsán.

LLOYD HITELVÉDŐ EGYESÜLET
Budapest, Andrásy-út 34.

Telefon 177—45, 119—11. Sürgőnyezim: Lloydibus.
Közbenjárók díjaztatnak.

Faeladási hirdetmény.

A zsarnócakohó közsegeben a m. kir. járási erdőgondnokrág irodájában tartandó nyilvános szóbeli árveréssel egybekötött zárt írásbeli ajánlatok útján eladja erdeje 8 számu osztágában 472 kat. holdon 16 mellett termelt számozott és kéreg nélkül mért 27 drb, mintegy 3855 m² are becsült tölgy vágás és előhasználati hasznofát.

Kiküldési ár 851 korona. Bánatpénz 86 korona. Utóajánlatok el nem fogadtatnak, Zárt írásbeli ajánlatok az árverés megajítása előtt nyújtandók be az árverést vezető elnök kezéhez. Szóbeli ajánlatok az árverés megnyitásakor teendők. Árverési feltételek az alulírottánál, a zsarnócakohói m. k. járási erdőgondnokrágnál és a beszercebányai m. k. állami erdőhivatalnál betekintheők,

Zsarnócakohó 1913 évi jan. hó 8.

Lepen János
úrberes elnök,

Eladó ház.

Honvéd-u. 24. számú ház — kényelmes és modern uri lakás — szabadkézből eladó. — Bővebb felvilágosítást ad a Kereskedelmi bank Léva.

Köhögés

rekedség, katarut és elnyázkodás, görcs és hörghurut ellen ne vássroljon mást, mint a finomizü

Kaiser-féle **Mell Caramellet** a „Három fenyő“-vel

6050 drb. orvosok és megáncoktól származó bizonyítvány igazolja a biztos eredményt. Csomagokban 20 és 40 fill. Dobozban 60 fillér. Kapható: Dezséri Boleman gyógyszerárában és Knapp Ignác drogériájában L É V Á N.

WASHALL

legjobb mosószer

Washall Company Wien
II Kurzbaugasse 3.

Kapható KNAPP drogériában LÉVA.

Ma moziba megyünk!

Az APOLLO mozgószínház
músora érdekes.

KNAPP DÁVID

mezőgazdasági és varrógépek nagy raktára

Telefon szám: 33. L É V Á N. Telefon szám: 33.

Piactéren, nagy kiterjedésű gépraktárom céljára épült házamban nagy választéku

állandó géпкиállítás van berendezve.

Hazai gyártmányu gépek:

Világhírű „RAPID“ lánczos kutak. „Alfa Separator“ tej és vajgazdasági gépek. — Legjobb minőségű takarmánykamrák elkészítése és felállítása jutányos árakban. — Hofherr és Schrantz-féle gőzcsepplő készletek, Ganz-féle motorok minden nagyságban, valamint minden e szkbba vágó gépek és géprészek.

Legjobb bevásárlási forrás!

KERN TESTVÉREK

fűszer, gyarmatáru és vasnagykereskedése

ALAPITTATOTT 1881.

L É V Á.

ALAPITTATOTT 1881.

Mindennemű fűszer- és csemegeárúk.

Naponta friss felvágott és prágai sodar.

Elismert legjobb minőségű kávék.

Valódi orosz teák és angol rumok.

Teasütemény, csemegebor, likőr, cognac, déligyümölcs, dessert, cukorka s mindennemű csemegek a legjutányosabb árakon. — — —

Magyar gyártmányu folyton égő kályhák, fa- és széntartók, kályhaellenzők, szesz-, szén és villamos vasalók, gyorsforralók, kávé- és teafőzők, húsvágógépek, konyhamérlegek, valamint

VARRÓGÉPEK stb. állandó nagy raktára.

Gyári raktárt tartunk a legalkalmasabb

tiszta aluminium és valódi nikkal
főzőedényekből, modern háztartási és konyhafe szerelési cikkekből.

Magyar királyi államvasutak Budapest balparti üzletvezetősége.

56341/III.

1912. szám.

H i r d e t m é n y.

Ezennel közhirrre tesszük, hogy a vasuti üzletszabályzat 78. §. 1. pontjában foglalt határozmány alapján a magyar királyi államvasutak Léva állomására érkező vagy onnan vasuton elszállítandó gyorsárúknak és 10 métermázsán aluli teherárúknak Léva városában lakó címzettek lakására vagy üzlethelyiségébe és viszont ily árúknak a felek lakasáról vagy üzlethelyiségéből Léva állomásra való fuvarozása iránt BRAUN ADOLF lévai szállítócéggel 1913. évi január hó 1-től kezdődő érvény-nyel szerződést kötöttünk.

Ezen szerződés értelmében BRAUN ADOLF szállító cég az említett árúknak házhoz vagy háztól való fuvarozásért következő díjakat számíthat fel.

I. Gyorsárúknál.

a) 1—50 kgr.-ig	50 fillér
Minden további megkezdett 50 kgr. után	30 „

II. Teherárúknál:

a) 1—100 kgr.-ig	50 fillér
Minden további megkezdett 100 kgr. után	30 „
III. Árunyilatkozatok kiállításáért darabonként	4 „

kiállítási díj számíttatik fel.

Árszabási határozmányok.

1) Fuvarozó az árut a lakás azon helyiségébe tartozik szállítani, melyet a fél, a szállítmány rendeltetését szem előtt tartva a célra kijelöl.

2) Ha a címzett az árubefuvarozása idején lakásán nincsen, a másodsor esetleg többször is megkísérlett kézbesítés költségeinek megtérítésére szállító cég igényt nem támaszthat.

3) Ha a fél az áru átvételét megtagadja, az árunak a rendeltetési helyre történt fuvarozásért megillető illetéken kívül a visszaszállításért és esetleg újra történt házhoz szállításért a fenti szállítási illetékek úgy a be mint a kiszállításért, valamint az újból való házhoz szállításért is külön-külön felszámíthatók.

Ha a fél az árut nem a fuvarlevélben megjelölt lakásán vagy üzlethelyiségében veszi át, hanem azt a város más helyére küldi, ezen a fuvarlevélben megjelölt helytől eltérő helyre történt fuvarozásért a megállapított fuvarozási illetékek szintén újból felszámíthatók. — Önként értetik, hogy az esetben, ha a fél az árunak a fuvarlevél adataitól eltérő helyre leendő fuvarozása iránt még az áru házhoz szállítása előtt intézkedett, a házhoz szállítási illeték csak egyszer számítható fel.

4) Utánvétellel terhelt továbbá terjedelmes árú, valamint oly szállítmányok, melyeknek önsúlya 1000 kgr.-ot meghalad házhoz, vagy háztól csak a vállalkozó céggel kötendő előzetes egyezség alapján szállíttatnak.

5) A t. cz. közönség ezen fuvarozásból folyó esetleges panaszaiával a vonatkozó fuvarlevelek bemutatása mellett a magyar királyi államvasutak budapest-balparti üzletvezetőségéhez fordulhat.

Budapest, 1912. évi december havában.

Az üzletvezetőség.